

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์อนันต์ เกตุวงศ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๔/๒๕๕๕

วันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๕

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ กรณีนายสมบุรณ์ เนียมหอม จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ

ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้ส่ง เรื่อง นายสมบุรณ์ เนียมหอม จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ลงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๔ ต่อศาลรัฐธรรมนูญ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๑ ประกอบกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๒ และประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๒ ได้กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นที่มีรายได้ตามประกาศดังกล่าวเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง สรุปความได้ว่า

ในปีงบประมาณ ๒๕๕๒ องค์กรบริหารส่วนตำบลโคกขาม จังหวัดสมุทรสาคร มีรายได้รวมทั้งสิ้น ๗๔,๐๔๖,๖๐๖.๓๕ บาท ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ตามประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดังกล่าว มีผลทำให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์กรบริหารส่วนตำบลโคกขาม จังหวัดสมุทรสาคร มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ แต่ปรากฏว่า นายสมบุรณ์ เนียมหอม อดีตสมาชิกสภาองค์กรบริหารส่วนตำบลโคกขาม จังหวัดสมุทรสาคร ไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินภายในเวลาตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดไว้

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการประชุมครั้งที่ ๑๓/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ ได้พิจารณาแล้วมีมติเป็นเอกฉันท์ว่า นายสมบุรณ์ เนียมหอม อดีตสมาชิกสภาองค์กรบริหารส่วนตำบลโคกขาม จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีเข้ารับตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่งดังกล่าว จึงเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ เพื่อพิจารณา วินิจฉัย ๒ ประเด็น คือ

๑. ขอให้วินิจฉัยชี้ขาดว่า นายสมบุรณ์ เนียมหอม จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง

๒. ขอให้วินิจฉัยชี้ขาดว่า ให้นายสมบุรณ์ เนียมหอม พ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใดๆ เป็นเวลา ๕ ปี นับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วรับเรื่องไว้พิจารณาดำเนินการต่อไป โดยมีประเด็นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอทั้งสองประเด็น

พิจารณาแล้วเห็นว่า ประเด็นเกี่ยวกับความชอบของคำร้องตามกฎหมายซึ่งเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ บัญญัติว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองดังต่อไปนี้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทุกครั้งที่ได้รับตำแหน่งหรือพ้นจากตำแหน่ง

(๑)

.

(๖) ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นตามที่กฎหมายบัญญัติ.....”

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ บัญญัติว่า “.....

“ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” หมายความว่า

(๑) นายกรัฐมนตรี

(๒)

(๕) ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีรายได้หรืองบประมาณไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

.....”

มาตรา ๓๒ บัญญัติว่า “ให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะตามที่มีอยู่จริงในวันที่ยื่นบัญชีดังกล่าวตามแบบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนดต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง

ฯลฯ

ประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. เรื่อง กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๒ ได้กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ดังนี้

๑. องค์กรบริหารส่วนตำบลที่มีรายได้ไม่ต่ำกว่าห้าสิบล้านบาท
๒. องค์กรบริหารส่วนจังหวัดที่มีรายได้ไม่ต่ำกว่าหนึ่งร้อยล้านบาท
๓. เทศบาลเมืองและเมืองพัทยาที่มีรายได้ไม่ต่ำกว่าสองร้อยล้านบาท

โดยให้รายได้ขององค์กรบริหารส่วนตำบล องค์กรบริหารส่วนจังหวัด และเทศบาลเมืองและเมืองพัทยากำหนดข้างต้น หมายถึงรายได้รวมเงินอุดหนุน เงินสะสม และเงินกู้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีงบประมาณที่ผ่านมา ทั้งนี้ตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ เป็นต้นไป

ดังนั้นประกาศของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ วรรคหนึ่ง (๖) และนายสมบุรณ์ เนียมหอม สมาชิกสภาองค์กรบริหารส่วนตำบลโคกขาม จังหวัดสมุทรสาคร มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ส่วนประเด็นที่ว่า นายสมบุรณ์ ฯ ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ หรือไม่นั้น คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ทำการตรวจสอบโดยมีหนังสือลงทမ်းถึงนายสมบุรณ์ ฯ ตามภูมิลำเนา ณ บ้านเลขที่ ๕๗/๘๑ หมู่ที่ ๕ ตำบลโคกขาม อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร จำนวนสองฉบับ มีผู้รับจดหมายฉบับแรก แต่ยังไม่พบตัวนายสมบุรณ์ ฯ

มีการสอบถามนายสมชัย อ่วมแจ้ง ประธานกรรมการบริหารองค์กรบริหารส่วนตำบลโคกขาม ได้รับคำชี้แจงว่ามีการแนะนำและส่งแบบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ ให้สมาชิกทุกคนรวมทั้งนายสมบุรณ์ ฯ ด้วย แต่นายสมบุรณ์ ฯ ไม่ได้ส่งบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ ให้องค์กรบริหารส่วนตำบลโคกขามแต่อย่างใด

นายวินัย เหมือนวัดไทรย์ ปลัดองค์กรบริหารส่วนตำบลโคกขาม ได้ให้ถ้อยคำว่ามี การแจ้งให้กรรมการบริหารและสมาชิก ฯ ไปฟังการบรรยายเกี่ยวกับการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ ที่วิทยาลัยการปกครอง อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี หลังจากนั้นนายอำเภอเมืองสมุทรสาครได้ส่งแบบฟอร์มบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ ให้องค์กรบริหารส่วนตำบลโคกขาม และได้แจกให้กรรมการบริหารและสมาชิก ฯ แล้ว แต่นายสมบุรณ์ ฯ มิได้มาร่วมประชุมและปฏิบัติงานตั้งแต่เดือนมีนาคม หรือเมษายน ๒๕๕๓ และได้ขอลาออกจากการเป็นสมาชิกสภาองค์กรบริหารส่วนตำบลโคกขาม

ตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๓ แล้ว นอกจากนี้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้สอบถามบุคคลที่เกี่ยวข้อง
อีกจำนวนหนึ่งซึ่งแสดงให้เห็นว่านายสมบุรณ์ ฯ รับรู้ในเรื่องการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ แล้ว
ตามเหตุผลและพยานหลักฐานดังกล่าว จึงวินิจฉัยชี้ขาดว่า

๑. นายสมบุรณ์ เนียมหอม จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ กรณีเข้ารับตำแหน่ง
และพ้นจากตำแหน่ง

๒. ให้นายสมบุรณ์ เนียมหอม พ้นจากตำแหน่งและห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใดๆ
เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

ศาสตราจารย์อนันต์ เกตุวงศ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ